

**Ranking zawodów deficytowych i
nadwyżkowych w powiecie łukowskim
w 2009 roku**

Spis treści

WSTĘP	str. 3
ROZDZIAŁ I Bezrobocie według zawodów i grup zawodowych	str. 4
ROZDZIAŁ II Oferty według zawodów (grup zawodowych)	str. 8
ROZDZIAŁ III Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych	str. 10
1. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w oparciu o wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu).	str. 10
2. Szansa uzyskania oferty w zawodzie.	str. 13
3. Wskaźnik długotrwałego bezrobocia w zawodzie.	str. 15
ROZDZIAŁ IV Bezrobotni według Polskiej Klasyfikacji Działalności	str. 17
WNIOSKI	str. 18

Wstęp

Raport zawiera analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych na terenie powiatu łukowskiego. Ogólna powierzchnia powiatu wynosi 1395 km². W jego skład wchodzi następujące miasta: Łuków i Stoczek Łukowski oraz gminy: Adamów, Krzywda, Łuków,

Serokomla, Stanin, Stoczek Łukowski, Trzebieszów, Wojcieszków, Wola Mysłowska,. Powiat łukowski jest typowym regionem rolniczo-przemysłowym. Gospodarka opiera się na produkcji rolnej małych i średnich gospodarstw, przetwórstwie spożywczym, przemyśle odzieżowym, obuwniczym oraz handlu hurtowym i detalicznym.

Stopa bezrobocia w powiecie na koniec grudnia 2009r. wynosiła 11,1%. W stosunku do analogicznego okresu 2008r. od ubiegłego roku zwiększyła się o 2,3%.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych to proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Głównym celem badania zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest stworzenie ich rankingu, które stanowią narzędzie dla monitoringu.

Dane liczbowe o bezrobociu i ofertach pracy opracowano posługując się nazwami grup zawodów i specjalności zgodnymi z rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy

z dnia 8 grudnia 2004 roku w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności oraz zakresu jej stosowania.

Źródłem do opracowania monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych były:

- aplikacja informatyczna przygotowana przez firmę „Computerland”, a opracowana według zaleceń metodycznych do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych Departamentu Rynku Pracy w MPiPS,
- sprawozdanie MPiPS dotyczące Rynku Pracy - formy subsydiowane,
- opracowania własne PUP dot. ilości ofert subsydiowanych (z podziałem na poszczególne formy).

Powyższe sprawozdania zostały umieszczone na stronie <http://mz.praca.gov.pl>.

Raport jest trzecim rocznym raportem, obejmującym cały 2009 rok i składa się z czterech rozdziałów.

ROZDZIAŁ I Bezrobocie wg zawodów i grup zawodowych

Na koniec roku 2009 w tut. urzędzie zarejestrowanych było 4870 osób w tym 2371 osób to kobiety. Ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych w stosunku do 2008r. wzrósł

o 22,3%. Figurujących w ewidencji ponad 12 miesięcy było 735 osób tj. 15% ogółu bezrobotnych. W stosunku do 2008r (688 osób) liczba długotrwale bezrobotnych wzrosła o 6,4%

Tabela 1. Bezrobotni wg zawodów w powiecie (najliczniejsze grupy).
Stan w końcu 2008 i 2009r .*

L. p	Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych wg stanu w końcu		Wzrost/spadek Do 2008r.
		2008	2009	
1.	Bez zawodu	671	809	+138
2.	Sprzedawca	227	322	+95
3.	Obuwnik przemysłowy	207	235	+28
4.	Krawiec	147	123	-24
5.	Ślusarz	87	121	+34
6.	Asystent ekonomiczny	128	164	+36
7.	Technik mechanik	74	118	+44
8.	Murarz	49	77	+28
9.	Mechanik samochodów osobowych	50	59	+9
10.	Robotnik budowlany	86	129	+43
11.	Ekonomista	53	52	-1
12.	Kucharz	49	47	-2
13.	Piekarz	47	77	+30
Ogółem bezrobotni		3785	4870	+1085

Źródło: Opracowania własne PUP.

*W tabeli uwzględniono tylko 12 zawodów z największą liczbą zarejestrowanych bezrobotnych.

Jak wynika z powyższej tabeli populacja bezrobotnych nie posiadających zawodu tzw. „grupa bez zawodu” stanowiła 16% ogółu bezrobotnych i wzrosła w stosunku do 2008r. z 671 do 809 osób czyli o 158 osób.

Są to osoby nieposiadające zawodu uzyskanego w ramach systemu szkolnego oraz takie, które nie nabyły żadnych kwalifikacji podczas kursu lub praktyk umożliwiających zdobycie zawodu. Faktem jest, że 428 osób to absolwenci liceów ogólnokształcących, którzy również traktowani są jako osoby bez zawodu.

W końcu 2009r. wśród osób zarejestrowanych 4061 posiadało zawód. W porównaniu z rokiem 2008r. odnotowano wśród tej populacji wzrost o 947 osób.

Najliczniejszą grupę podobnie jak w roku ubiegłym stanowili sprzedawcy tj.322 osób, co stanowi 6,6% ogółu bezrobotnych, obuwnicy przemysłowi 235 tj. 4,8% ogółu bezrobotnych.

Spośród 487 zawodów klasyfikacji zawodów i specjalności występujących w tut. urzędzie w 13 zawodach uwzględnionych w powyższej tabeli osoby bezrobotne stanowiły prawie 48% ogółu osób bezrobotnych na koniec 2009r.

Prawie w każdym z wymienionych w tabeli zawodów liczba bezrobotnych wzrosła. Wyjątek stanowiły osoby w zawodzie krawiec (24 osoby), ekonomista (1) i kucharz (2). Największy wzrost odnotowano wśród sprzedawców (95 osób), techników mechaników (44), robotników budowlanych (43), asystentów ekonomicznych (36), ślusarzy (34), piekarzy (30), obuwników przemysłowych (28), murarzy (28).

Tabela 2. Struktura bezrobotnych wg grup zawodowych w powiecie (najliczniejsze grupy) w latach 2007-2009.

L.p.	Kod grupy zawodu	Nazwa grupy zawodu	Ogółem bezrobotni w %		
			2007	2008	2009
1. 1.	74	Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	17,5	18,3	15,3
2. 2.	72	Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	10,7	10,2	12,2
3. 3.	71	Górnicy i robotnicy budowlani	6,3	6,4	7,3
4. 4.	52	Modelki sprzedawcy i demonstratorzy	7,6	7,3	8,2
5.	31	Średni personel techniczny	6,0	5,6	6,0
6.	34	Pracownicy pozostałych specjalności	6,8	6,7	6,8
7. 6.	93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	5,6	5,1	7,7

Źródło: Opracowania własne PUP.

*W tabeli zostały uwzględnione tylko te grupy zawodów wg kodu 2-cyfrowego w których w latach 2007-2009r. zarejestrowano więcej niż 5%.

Analizując duże grupy zawodowe (wg kodów dwucyfrowych) można zaobserwować wzrost liczby osób bezrobotnych w stosunku do 2008r. w następujących grupach:

- robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie o 2,6%.
- górnicy i robotnicy budowlani o 0,9%;
- robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń o 2,0%;
- pracownicy pozostałych specjalności o 0,1%;
- modelki sprzedawcy i demonstratorzy o 0,9%;
- średni personel techniczny o 0,4%.

Tylko w jednej grupie zaobserwowano ogólny spadek osób bezrobotnych:

- pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy o 3%.

W 2009r. zarejestrowano 8404 osób w tym 3766 kobiet i 1331 absolwentów.

W stosunku do 2008r. liczba zarejestrowanych zwiększyła się o 1405 osób. Największą grupę podobnie jak w ubiegłych latach stanowiły osoby bez zawodu tj. 1845

W porównaniu z 2008 rokiem ich liczba wzrosła o 290 osób.

Wśród absolwentów najwięcej napłynęło osób bez zawodu 457 w tym 287 kobiet. Są to głównie absolwenci liceów ogólnokształcących. Dostyc dużą grupę podobnie jak w latach ubiegłych stanowili: asystenci ekonomiczni – 84 osoby, kucharze małej gastronomii – 50, sprzedawcy – 46, technicy żywienia i gospodarstwa domowego- 44, technicy technologii żywności - przetwórstwa mięsnego - 33.

Analizując napływ kobiet również najwięcej zarejestrowano osób bez kwalifikacji tj. 892 osoby, następnie sprzedawców – 373, obywateli przemysłowych - 299, asystentów ekonomicznych - 222, krawcowych – 146.

Tabela 3. Struktura napływu bezrobotnych wg grup zawodowych w powiecie (najliczniejsze grupy) w latach 2007-2009

L.p.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni ogółem w %		
			2007	2008	2009
1.	74	Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	16,5	16,9	13,9
2.	72	Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	14,0	12,9	12,6
3.	31	Średni personel techniczny	7,8	6,5	6,7
4.	71	Górnicy i robotnicy budowlani	6,2	6,6	7,3
5.	24	Pozostali specjaliści	6,8	6,7	6,2
6.	34	Pracownicy pozostałych specjalności	8,0	7,7	7,4
7.	52	Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy	5,9	6,5	7,0
8.	32	Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia	7,0	6,3	6,7

Źródło: Opracowania własne PUP.

*W tabeli zostały uwzględnione tylko te grupy zawodów wg kodu 2-cyfrowego, w których zarejestrowano Najwięcej bezrobotnych.

Spadek liczby zarejestrowanych osób w porównaniu z 2008r. jest widoczny w 4 grupach:

- Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń (ślusarze, mechanicy pojazdów samochodowych, ustawiacze-operatorzy obrabiarek skrawających do metali, mechanicy) o 0,3%;
- pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (obuwnicy, krawcy, piekarze, cukiernicy, stolarze) o 3,0%;
- pozostali specjaliści (ekonomiści, specjaliści ds. ekonomicznych i zarządzania, specjaliści administracji publicznej gdzie indziej niesklasyfikowani) o 0,5%;
- pracownicy pozostałych specjalności (pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani, handlowcy, pracownicy administracji) o 0,3%;

Wzrost aczkolwiek nieznaczny odnotowano w następujących grupach:

- górnicy i robotnicy budowlani (murarz, malarze, robotnicy budowlani, glazurnicy) o 0,7%;
- modelki, sprzedawcy i demonstratorzy o 0,5%;
- średni personel techniczny (technicy mechanicy, technicy, elektrycy, technicy budowlani) o 0,2%;
- średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia (technik żywienia i gospodarstwa domowego) o 0,4%.

Liczba osób zarejestrowanych w 2009r. w odniesieniu do spadku bezrobocia oraz niewielkiej różnicy zarejestrowanych osób w 2008r. świadczy o dużej rotacji na rynku pracy. Osoby bezrobotne dosyć często podejmowały prace krótko terminowe lub były wyłączone z ewidencji bezrobotnych z powodu nie zgłoszenia w wyznaczonym terminie w celu potwierdzenia gotowości lub przedstawienia propozycji pracy.

Można zaobserwować spadek wyłączeń w odniesieniu do 2008r. z tytułu niezgłoszenia się (2005-3003; 2006-2540; 2007-2876; 2008-3094; 2009-2432) oraz wzrost wyłączeń z powodu otrzymanych dotacji (2005-83; 2006-142; 2007-206; 2008-257; 2009- 283). Zmniejszyła się liczba wyłączeń z powodu podjęcia pracy. Nie oznacza to, że mniej osób podejmuje pracę, ale raczej mniej zgłasza w urzędzie.

Tabela 4. Wyłączenia z ewidencji bezrobotnych w latach 2008-2009.

Powód wyrejestrowania	Liczba bezrobotnych		Wzrost/spadek do 2008r.
	2008	2009	
Podjęcia pracy	2957	2688	-269
Niezgłoszenie się	3094	2432	-662
Z powodu otrzymanych dotacji	257	283	26

Źródło: Opracowania własne PUP.

ROZDZIAŁ II Oferty wg zawodów (grup zawodów)

Tabela 5. Oferty pracy wg zawodów w powiecie (najliczniejsze zawody) w latach 2007-2009

L.p.	Nazwa zawodu	Oferty pracy		
		Zgłoszone w 2007r.	Zgłoszone w 2008r.	Zgłoszone w 2009r.
1.	Pracownik biurowy	400	382	434 (375 staże)
2.	Obuwnik przemysłowy	280	190	59
3.	Pracownik administracyjny (technik administracji)	38	21	21 (13 staże)
4.	Robotnik gospodarczy	303	247	195 (60 psu)
5.	Sprzedawca	226	186	257 (124 staże)
6.	Szwaczka	62	38	18

7.	Kierowca samochodu ciężarowego	220	130	101
8.	Handlowiec	46	43	37 (26 staże)
9.	Robotnik budowlany	87	40	71
10.	Magazynier	55	62	31 (17 staże)
11.	Murarz	34	34	24
12.	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	111	34	30
13.	Opiekunka dziecięca	36	46	85 (85 staże)
14.	Nauczyciel języka obcego	48	29	15
Ogółem		3214	2569	2322

Źródło: Opracowania własne PUP.

*W tabeli zostały uwzględnione tylko te zawody, w których zgłoszono, co najmniej 30 ofert pracy w 2007r.

W 2009 roku zarejestrowano 2322 ofert a zatem mniej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku o 247. Najwięcej zarejestrowano ofert dla pracowników biurowych 434 z czego większość to oferty stażowe(375). Podobnie jest w sytuacji ofert dla pracowników administracyjnych 21 (13 staży). Jak wynika z powyższej tabeli duże zapotrzebowanie było na sprzedawców – 257 ofert pracy w tym 124 oferty stażowe, robotników gospodarczych – 195 w tym 60 na prace społecznie użyteczne), kierowców samochodów ciężarowych – 101, opiekunek dziecięcych -85 tylko oferty stażowe), robotników budowlanych – 71, obywateli przemysłowych – 59, handlowców – 37 (26 to oferty stażu).

Tabela 6. Oferty w podziale na poszczególne formy w latach 2008-2009r.

Oferty w podziale na poszczególne formy	Liczba stanowisk	
	2008	2009
Roboty publiczne	201	196
Prace interwencyjne	134	90
Staże	631	945
Doposażenia	68	86
Przygotowania zawodowe	36	-
Prace niesubsydiowane	1567	1005
Razem	2569	2322

Źródło: Opracowania własne PUP

Jak wynika z powyższej tabeli liczba ofert spadła w stosunku do ubiegłego roku tj. 2008 o 10,6%. Wzrosła liczba ofert na prace subsydiowane (1317 ofert) tj. z udziałem Funduszu Pracy oraz Europejskiego Funduszu Społecznego o 247 co stanowiło 18% więcej ofert niż w analogicznym okresie 2008 r. (1070 ofert). Znacząco spadła liczba ofert na prace niesubsydiowane (2007r. – 2119 ofert, 2008 – 1567, 2009 - 1005). W 2006 r. oferty niesubsydiowane stanowiły 62,6% ogółu ofert, w 2007r. – 66%, 2008r. - 61%, natomiast w 2009 r. zaledwie 43%.

Zatem na podstawie powyższych danych można stwierdzić, że sytuacja na lokalnym rynku pracy uległa pogorszeniu. W stosunku do 2008r. liczba ofert spadła o 247.

Tabela 7. Struktura ofert pracy wg grup zawodowych (najliczniejsze grupy) w 2009r.

L.p	Kod grupy zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone 2009r.
1.	41	Pracownicy biurowi	22,0
2.	91	Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	12,7
3.	74	Modelki, sprzedawcy, demonstratorzy	11,3
4.	71	Pracownicy pozostałych specjalności	7,2
5.	52	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	6,3
6.	83	Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	6,2
7.	34	Górnicy i robotnicy budowlani	5,6
8.	72	Kierowcy i operatorzy pojazdów	5,6
9.	93	Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	3,2

Źródło: Opracowania własne PUP

Analizując grupy zawodowe pod kątem dużych grup (kod 2-cyfrowy) najwięcej zarejestrowano ofert dla:

- pracowników obsługi biurowej (magazynier, pracownik biurowy, pracownik administracyjny - dotyczy ofert stażowych);
- pracowników przy pracach prostych w handlu i usługach (pozostali sprzedawcy, robotnik gospodarczy, pomoc kuchenna, sprzątaczką).

Do pozostałych grup (poniżej 10%) należą: kierowcy i operatorzy pojazdów (głównie oferty dla kierowców w transporcie międzynarodowym), robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie (robotnicy przy pracach prostych w przemyśle, robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym, robotnicy drogowi), górnicy i robotnicy budowlani (betoniarze, murarze, monterzy izolacji budowlanych), robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń, modelki, sprzedawcy, demonstratorzy (sprzedawcy).

ROZDZIAŁ III Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych

1. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w oparciu o wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu)

Poprzez **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Poprzez **zawód nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Średni miesięczny deficyt podaży siły roboczej w zawodzie K to: różnica średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie K oraz średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy.

Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) w zawodzie K liczono jako iloraz średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie i średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w 2009r.

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

$W_{n,i}^K > 1,1$ to zawody deficytowe,

$W_{n,i}^K \leq 0,9 \leq 1,1$ to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy),

$W_{n,i}^K < 0,9$ to zawody nadwyżkowe.

Tabela 8. Ranking zawodów deficytowych o najwyższym poziomie deficytu w 2009r.

L.p.	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności $W_{n,i}^K > 1,1$
		2009r.
1.	Opiekunka dziecięca (<i>staż</i>)	85
2.	Sekretarka	16
3.	Opiekunka środowiskowa (<i>staże, prace społecznie użyteczne</i>)	12
4.	Bibliotekarz (<i>staż</i>)	11
5.	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	10
6.	Kierowca autobusu	9
7.	Pomoc kuchenna (<i>głównie staże</i>)	7,3
8.	Pracownik biurowy (<i>głównie staże</i>)	7
9.	Spedytor	7
1.	Fakturzystka	5
2.	Intendent (<i>staż</i>)	4
3.	Inspektor bezpieczeństwa i higieny pracy	4
4.	Laborant chemiczny	3,5
5.	Kurier	3
6.	Architekt wnętrz	3
7.	Montażysta obrazu	3
8.	Sprzedawca	3
9.	Recepcjonista	2,7
10.	Tynkarz	2,6
11.	Pokojowa (<i>staż</i>)	2,5
12.	Robotnik magazynowy	2,5
13.	Pozostali rolnicy produkcji roślinnej	2,5
14.	Ogrodnik terenów zieleni	2,5
15.	Robotnik gospodarczy	2,2
16.	Kelner	2

17.	Pomocnik piekarza	2
18.	Przedstawiciel handlowy	2
19.	Nauczyciel języka obcego w szkole podstawowej	2
20.	Mechanik silników spalinowych	2
21.	Instalator systemów alarmowych	2

Źródło: Opracowania własne PUP

Najwyższy wskaźnik deficytu posiadają zawody: opiekunka dziecięca (wskaźnik intensywności deficytu 85,0), sekretarka (16,0), opiekunka środowiskowa (12,0), bibliotekarz (11,0). Analizując powyższe dane należy zaznaczyć, że oferty na stanowiska opiekunek dziecięcych, bibliotekarzy dotyczyły wyłącznie staży. Natomiast opiekunki środowiskowej, pomocy kuchennej i pracownik biurowego dotyczyły głównie staży.

Poprzez **zawód nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba poszukujących pracy w tym zawodzie. Przyjęto, że zawody o wskaźniku $W_{ni}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe. Najniższy wskaźnik wynoszący 0 posiadają te zawody, w których średnio w miesiącu nie zgłoszono żadnej ofert pracy.

Tabela 9. Ranking zawodów nadwyżkowych o najwyższym poziomie nadwyżki w 2009r.

Lp.	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności $W_{n,i}^k > 0,9$ 2009
1.	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0,1
2.	Ślusarz	0,1
3.	Specjalista ds. marketingu i handlu	0,1
4.	Cukiernik	0,1
5.	Krawiec	0,1
6.	Ekonomista	0,1
7.	Asystent ekonomiczny	0,1
8.	Technik geodeta	0,1
9.	Nauczyciel wychowania fizycznego	0,1
10.	Mechanik pojazdów samochodowych	0,1
11.	Terapeuta zajęciowy	0,1
12.	Pedagog szkolny	0,1
13.	Technik informatyk	0,1
14.	Specjalista zastosowań informatyki	0,1
15.	Specjalista administracji publicznej	0,1
16.	Technik elektryk	0,1

17.	Tokarz	0,1
18.	Pracownik ochrony mienia i osób	0,1
19.	Piekarz	0,1
20.	Elektromonter	0,1
21.	Mechanik samochodów osobowych	0,1
22.	Mechanik samochodów ciężarowych	0,1
23.	Kucharz małej gastronomii	0,1
24.	Elektromonter instalacji elektrycznych	0,1
25.	Elektromechanik sprzętu gospodarstwa domowego	0,1
26.	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych	0,1
27.	Murarz	0,2
28.	Stolarz	0,2
29.	Szwaczka	0,2
30.	Blacharz samochodowy	0,2

Źródło: Opracowania własne PUP

W powyższej tabeli uwzględniono zawody o poziomie nadwyżki od 0,1 do 0,2 z uwagi, iż większość występujących zawodów w raporcie to zawody nadwyżkowe.

Przez zawód zrównoważony należy rozumieć zawód, w którym występuje równowaga pomiędzy liczbą osób poszukujących pracy w danym zawodzie, a liczbą pojawiających się ofert pracy dotyczących tego zawodu. Do zawodów zrównoważonych należą te, które posiadają wskaźnik intensywności $W_{n,l}^k \leq \text{od } 0,9 \leq 1,1$

Tabela 12 Ranking 10 zawodów najbardziej zrównoważonych w 2009r.

Wyszczególnienie	Poziom zrównoważenia	Średnia miesięczna liczba ofert pracy
Rozbieracz - wykrawacz	1,1	0,83
Krojczy	1,0	0,08
Konserwator budynków	1,0	0,16
Asystent rachunkowości	1,0	0,75
Lekarz weterynarii	1,0	0,16
Manikiurzystka	1,0	0,08
Zaopatrzeniowiec	1,0	0,25
Agent ubezpieczeniowy	1,0	0,16
Specjalista do spraw rozwoju zawodowego	1,0	0,08

Źródło: Opracowania własne PUP

Wg raportu T-II/P-4 w 2009 roku do zawodów zrównoważonych zaliczyć można: rozbieracza - wykrawacza, krojczego, konserwatora budynków, asystenta rachunkowości i inne. Powyższe zawody nie odzwierciedlają w pełni poziomu zrównoważenia pomiędzy ofertami pracy a zarejestrowanymi bezrobotnymi, gdyż większość z nich należy do zawodów występujących sporadycznie lub niewiele osób jest zainteresowanych poszukiwaniem pracy w tym zawodzie.

Wystąpiła również pewna grupa zawodów, w których nie odnotowano osób bezrobotnych, natomiast wpłynęły oferty pracy. Były to również pojedyncze oferty pracy. Zaliczyć do nich możemy 46 zawodów spośród 609 uwzględnionych w raporcie wg kodu 6-cio cyfrowego. Należą do nich między innymi: asystenci bankowości, specjaliści do spraw ubezpieczeń majątkowych i osobowych, nauczyciele/instruktorzy praktycznej nauki zawodu, zaopatrzeniowcy, drukarze, operatorzy myjni, dostawcy potraw, redaktorzy wydawniczy, muzealnicy, graficy komputerowi, lektorzy języka angielskiego, diagnostycy samochodowi, instruktorzy odnowy biologicznej, kasjerzy bankowi, rejestratorki medyczne, monterzy reklam, konserwatorzy części i inne o mniejszym znaczeniu dla lokalnego rynku pracy.

2. Szansa uzyskania pracy w zawodzie

Celem określenia szans na uzyskanie oferty pracy opracowano **wskaźnik szansy uzyskania oferty w zawodzie** $W_{s,1}^k$. Jest to iloraz średniej miesięcznej liczby ofert pracy w zawodzie oraz średniego miesięcznego poziomu zarejestrowanego bezrobocia w danym zawodzie.

Wskaźnik szansy uzyskania oferty w zawodzie jest to bardzo ważna zmienna, ponieważ pozwala na określenia tych zawodów, w których możliwość znalezienia pracy jest znikoma i wymaga podjęcia działań dążących do przekwalifikowania umiejętności zawodowych posiadanych przez bezrobotnych.

W oparciu o tabelę zawierającą wszystkie zawody dokonano:

- rankingu 10 zawodów o najwyższym poziomie wskaźnika szansy uzyskania ofert;
- wyboru 10 przykładowych zawodów o zerowym poziomie wskaźnika szansy uzyskania oferty.

Przy wyborze zawodów brano pod uwagę zainteresowanie osób bezrobotnych wykonywaniem określonej pracy oraz potrzebami lokalnego rynku pracy.

Tabela 13. Ranking 10 zawodów o najwyższym wskaźniku szansy uzyskania oferty w 2009r.

Wyszczególnienie	Wysokość wskaźnika
Pomocniczy personel medyczny	6,44
Inspektorzy bezpieczeństwa pracy, kontrolerzy jakości wyrobów i pokrewni	2,00
Sportowcy zawodowi, trenerzy i pokrewni	1,33
Dealerzy i maklerzy aktywów finansowych i pokrewni	1,33
Recepcjoniści i rejestratorzy	0,83
Sekretarki	0,80
Pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani	0,79
Kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej gdzie indziej niesklasyfikowani	0,66
Kierownicy małych przedsiębiorstw w gastronomii, hotelarstwie i turystyce	0,66

Źródło: Opracowania własne PUP

W porównaniu z rokiem 2008 pomocniczy personel medyczny, inspektorzy bezpieczeństwa pracy, kontrolerzy jakości wyrobów i pokrewni mają największe szanse na zatrudnienie.

W mniej korzystnej sytuacji znajdują się zawody, dla których wskaźnik szansy uzyskania oferty jest równy zero. Oznacza to, że zapotrzebowanie na te zawody na terenie powiaty jest niewielkie, a do tutejszego urzędu mogły wpłynąć tylko pojedyncze oferty pracy. Wybrane oferty o zerowym wskaźniku szansy uzyskania oferty pracy (wg kodu zawodu 4-cyfrowego):

Tabela 14. Ranking zawodów o najniższym wskaźniku szansy uzyskania oferty w 2009r.

Kod zawodu	Wyszczególnienie	Wysokość wskaźnika
2121	Matematycy i pokrewni	0,0
2311	Nauczyciele szkół wyższych	0,0
7437	Tapicerzy i pokrewni	0,0
3115	Technicy mechanicy	0,0
2443	Filolodzy i tłumacze	0,0
2445	Specjaliści do spraw społecznych	0,0
9131	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,0
3421	Pośrednicy handlowi	0,0
7123	Cieśle, stolarze budowlani i pokrewni	0,0

Źródło: Opracowania własne PUP

Grupa z zerowym wskaźnikiem uzyskania pracy jest dosyć duża. Na 256 wymienionych grup zawodowych według kodu czterocyfrowego wskaźnik zerowy posiadało 108. Analizując tabele nasuwa się stwierdzenie, że osoby o wysokich kwalifikacjach generalnie mają większe trudności z pracą w tutejszym rejonie (nie dotyczy to oczywiście wszystkich branż), natomiast średni personel i niższy większe szanse na pracę.

3. Wskaźnik długotrwałego bezrobocia w zawodzie

Wskaźnik długotrwałego bezrobocia w zawodzie K jest to iloraz liczby zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie K, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, według stanu na koniec 2009r. a liczby zarejestrowanych bezrobotnych z zawodzie, według stanu w końcu 2009r. Uzyskany wynik został pomnożony przez 100%.

Tabela 15. Ranking 10 zawodów o najwyższym wskaźniku długotrwałego bezrobocia w 2009r.

Wyszczególnienie	Wysokość wskaźnika
Nauczyciele szkół specjalnych	1,0
Ciągacze i tłoczarze	1,0
Kierownicy działów marketingu i sprzedaży	1,0
Informatorzy, pracownicy biur podróży i pokrewni	1,0
Pośrednicy handlowi	1,0
Robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni	1,0
Opiekunki dziecięce	1,0
Operatorzy aparatury medycznej	1,0
Operatorzy urządzeń odlewniczych, walcowniczych i pokrewni	1,0

Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji napojów bezalkoholowych, wyrobów alkoholowych i pokrewni	1,0
--	-----

Źródło: Opracowania własne PUP

Tabela 16. Ranking 10 zawodów o najniższym wskaźniku długotrwałego bezrobocia w 2009r.

Wyszczególnienie	Wysokość wskaźnika
Higieniści	0,0
Matematycy i pokrewni	0,0
Lekarze	0,0
Dekarze	0,0
Animatorzy kultury	0,0
Zaopatrzeniowcy	0,0
Policjanci	0,0
Spedytorzy i pokrewni	0,0
Plastycy i pokrewni	0,0
Ogrodnicy, sadownicy i pokrewni	0,0

Źródło: Opracowania własne PUP

Trudno sugerować się wynikami ujętymi w powyższej tabeli, gdyż w większości zawodów zarówno nie złożono ofert pracy jak i zarejestrowało się niewiele osób.

ROZDZIAŁ IV Bezrobotni wg Polskiej Klasyfikacji Działalności

Uwzględniając sekcje Polskiej Klasyfikacji Działalności najwięcej ofert pracy zgłoszonych zostało w zawodach, w których równocześnie zarejestrowanych było najwięcej bezrobotnych.

Są to następujące dwie sekcje:

- handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz art. użytku osobistego i domowego (440 ofert);
- administracja publiczna i obrona narodowa (427 ofert).

Napływ bezrobotnych i ofert pracy prezentuje tabela 17.

Tabela 17. Liczba bezrobotnych i ofert pracy zgłoszonych przez pracodawców w latach 2007-2009 według sekcji PKD

Sekcja PKD	Bezrobotni zarejestrowani			Oferty pracy zgłoszone		
	2009r	2008r	2007r	2009r	2008r	2007r
Przetwórstwo przemysłowe	1596	1505	1425	364	587	949
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz art. użytku osobistego i domowego	1032	940	928	440	448	473
Budownictwo	1033	731	751	201	264	472
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne	402	441	378	427	415	446
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	262	232	239	73	75	91
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	246	195	157	115	148	160

Źródło: Opracowania własne PUP. W tabeli uwzględnione najliczniejsze działy gospodarki.

Wysoki wskaźnik poza handlem hurtowym i detalicznym (18,9 %) wystąpił też w sekcji administracja publiczna i obrona narodowa (18,4%), przetwórstwo przemysłowe (15,7%), budownictwo (8,7%), edukacja (10,8%). W pozostałych sekcjach poziom zgłaszanych ofert pracy nie przekroczył 5%.

W oparciu o załącznik 2 do sprawozdania MPiPS-01 sporządzono tablice obejmujące sekcje o największej liczbie bezrobotnych. Analiza danych zawartych w tablicy pozwala wyciągnąć następujące wnioski:

Do sekcji o najwyższej przewadze liczby zarejestrowanych bezrobotnych w odniesieniu do liczby zgłoszonych ofert należały takie sekcje jak:

- przetwórstwo przemysłowe (28,6% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych),
- handel hurtowy i detaliczny (18,5%),
- budownictwo (18,5%),
- administracja publiczna i obrona narodowa (9,6%).

W wymienionych grupach z wyjątkiem administracji publicznej i obrony narodowej można zaobserwować wzrost osób zarejestrowanych w porównaniu z latami 2008 i 2007 przy jednoczesnym spadku liczby ofert pracy we wszystkich dziedzinach.

Większość pracodawców zlokalizowanych na naszym terenie to firmy prywatne, charakteryzujące się w dużej mierze sezonowością zatrudnienia np. firmy budowlane, obuwnicze a nawet handlowe.

Wnioski

Niezwykle istotnym czynnikiem służącym przeciwdziałaniu bezrobociu jest zdiagnozowanie wymagań i potrzeb rynku pracy. Przeprowadzony monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych za rok 2009 wskazuje na ogólne tendencje zachodzące w polskiej gospodarce. Następuje wzrost sektora prywatnego w rozwoju lokalnej gospodarki, a rozważając w kategoriach działów gospodarki w branżach związanych z produkcją, budownictwem, transportem, handlem, gospodarką magazynową i łącznością.

Rynek pracy powiatu łukowskiego charakteryzuje się zdecydowaną przewagą osób bezrobotnych posiadających niskie kwalifikacje lub bez. Najliczniejsza grupa wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych to osoby bez zawodu 16,6% ogółu bezrobotnych.

Ten wskaźnik jest mniejszy w stosunku do 2008r. o 1,0%. Oznacza to, że sytuacja osób bez zawodu uległa niewielkiej poprawie. Wzrosła natomiast liczba osób długotrwale bezrobotnych o 6,4% w stosunku do roku 2008r. Coraz więcej osób z tej grupy ma przedstawianą ofertę stażu, szkolenia lub inną usługę rynku pracy. Jest to istotne, bowiem aktywizacja tych osób długotrwale bezrobotnych ma duże znaczenie społeczne.

W 2009 roku, podobnie jak w latach poprzednich, silniejszy spadek miał miejsce wśród bezrobotnych posiadających zawód niż w całej populacji bezrobotnych.

Oferty pracy nierozzerwalnie związane są z rozwojem gospodarczym powiatu im więcej inwestorów tym lepiej funkcjonuje gospodarka. W 2009r. zaobserwowano spadek ofert pracy o 247 w stosunku do 2008 tj. o 10,6% mniej. Wzrosła liczba ofert na prace subsydiowane o 247 zarówno w ramach Funduszu Pracy oraz Europejskiego Funduszu Społecznego.

Najwięcej ofert pracy zarejestrowano w zawodach wymagających niezbyt wysokich kwalifikacji tj. obuwnik przemysłowy, robotnik gospodarczy, sprzedawca, szwaczka, kierowca samochodu ciężarowego, handlowiec, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, robotnik budowlany, murarz.

Do zawodów deficytowych, a więc takich, na które występuje większe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy możemy zaliczyć między innymi: kierowca samochodu ciężarowego sekretarka, robotnik gospodarczy, kierowca autobusu, monter izolacji budowlanych, nauczyciel języka obcego, pomoc kuchenna, przedstawiciel handlowy, spawacz.

Zawody wykazujące równowagę na rynku pracy, a więc te, w których liczba ofert jest zbliżona do liczby osób zarejestrowanych w urzędzie w danym zawodzie zaliczamy: krojczego, konserwatora budynków, agenta ubezpieczeniowego, lekarza weterynarii, rozbieracza – wykrawacza, zaopatrzeniowca. Na terenie powiatu łukowskiego podobnie jak w innych regionach kraju najwięcej występuje zawodów nadwyżkowych, który definiujemy jako zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba poszukujących pracy w tym zawodzie. Należą do tej grupy między innymi: pedagog szkolny,

nauczyciel historii, nauczyciel wychowania fizycznego, blacharz samochodowy, malarz budowlany, technik budownictwa, technik obuwnik, pakowacz, terapeuta zajęciowy, technik informatyk, technik elektryk, specjalista ds. rachunkowości, nauczyciel matematyki, specjalista ochrony środowiska. Powyżej uwzględniono zawody, w których średnio miesięcznie wskaźnik intensywności nadwyżki od 0,1 do 0,2.

Monitoring nie do końca odzwierciedla rzeczywistą sytuację na lokalnym rynku pracy z uwagi na to, że w niektórych zawodach pracodawcy w pierwszej kolejności poszukując pracownika korzystają z własnych kontaktów lub osób u niego zatrudnionych. Monitoring nie jest również pozbawiony wad metodologicznych.

Należą do nich: zbyt rozbudowana klasyfikacja zawodów i specjalności, czasami te same oferty w stosunkowo krótkim czasie są kilkakrotnie zgłaszane przez pracodawcę, poza tym nie wszystkie osoby bezrobotne rejestrują się w PUP. Znaczący odsetek bezrobotnych w ogóle nie jest zainteresowany podjęciem pracy oraz osoba zarejestrowana ma statystycznie przypisany tylko jeden zawód pomimo posiadania kilku.

Sporządziła:

Agnieszka Śpiewak -Wiackiewicz – pośrednik pracy I stopnia